

ΣΥΓΧΡΟΝΟ & ΝΟΥΣ

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να αντιστοιχίσετε κάθε ένα δεδομένο της στήλης Α΄ με ένα από τα δεδομένα της στήλης Β΄:

Στήλη Α΄	Στήλη Β΄
1. Πελατειακά δίκτυα	Α. εκλογή κοινοτικών συμβουλίων
2. Αγγλικό Κόμμα	Β. ισχυρή εκτελεστική εξουσία
3. Πολιτική Μαυροκορδάτου	Γ. συγκεντρωτικό σύστημα διακυβέρνησης
4. Ρωσικό κόμμα	Δ. παροχή στοιχειώδους ασφάλειας
5. Γαλλικό κόμμα	Ε. κοινοβουλευτικό αντιπροσωπευτικό σύστημα και διάκριση των εξουσιών

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Α2

Να δώσετε διευκρινίσεις για τους παρακάτω όρους:

- Αγροτική μεταρρύθμιση
- Υπηρεσία παλιννοστήσεως και περιθάψεως
- Σύνταγμα της Επιδαύρου

Μονάδες 15

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Β1

- Ποιες ήταν οι πολιτικές εξελίξεις που οδήγησαν, μετά την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης στις 27 Απριλίου 1936, στην επιβολή της δικτατορίας του Μεταξά στις 4 Αυγούστου 1936;

Μονάδες 7

- Πώς η οικονομική κρίση που ξεκίνησε από τη Νέα Υόρκη το 1929, οδήγησε στην επιβολή δικτατορικών και φασιστικών καθεστώτων στην Ευρώπη στη δεκαετία του 1930;

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Β2

- Ποια ήταν τα αίτια τρομοκράτησης των ελληνικών πληθυσμών της Μικράς Ασίας από τους Τούρκους κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821;

Μονάδες 6

β. Ποια ήταν τα αίτια της εχθρικής αντιμετώπισης των μειονοτήτων που κατοικούσαν στα εδάφη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα;

Μονάδες 6

γ. Σε τι διαφοροποιούνται οι ενέργειες των Τούρκων σε βάρος των ελληνικών πληθυσμών της Μικράς Ασίας στα χρόνια του Αγώνα σε σχέση με την περίοδο 1914 -1922;

Μονάδες 5
Μονάδες 30

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τα κείμενα που σας δίνονται και τις ιστορικές σας γνώσεις να εξηγήσετε:

α. Πότε ξέσπασε η κύρια κρίση στη διαμάχη αυτοχθόνων – ετεροχθόνων; Ποιο ήταν το ζήτημα που απασχόλησε τη συζήτηση κατά τη διάρκεια της Εθνοσυνέλευσης του 1843 - 1844 και σε ποια απόφαση κατέληξαν οι πληρεξούσιοι στην Εθνοσυνέλευση στη φάση αυτή;

Μονάδες 15

β. Πώς έληξε η Τρίτη φάση της διαμάχης αυτοχθόνων – ετεροχθόνων;

Μονάδες 10
Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Στα 1844(...) για πρώτη φορά περιγράφονται με κάποια ακρίβεια τα διακυβευόμενα. Στο τρίτο άρθρο του Συντάγματος (...) επρόκειτο πάλι για τον καθορισμό των ιδιοτήτων του Έλληνα πολίτη, που όμως τώρα, στη συζήτηση, συγχεόταν με τον ορισμό των προσόντων του Έλληνα δημοσίου υπαλλήλου. Η σύγχυση υπαινίσσεται το κύριο πρακτικό όφελος που έμοιαζε να έχει για πολλούς ο τίτλος του πολίτη. Το θέμα ήταν να αποδειχθεί σε ποιους χρωστούσε το ελληνικό κράτος μια θέση στη δημοσιοϋπαλληλία.

Στη συζήτηση ο άξονας αναφοράς είναι κοινός για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη: το 1821, που οι μεν ετεροχθονιστές εξαίρουν ως επανάσταση όλης της ελληνικής φυλής, απέναντι στην οποία η Ελλάδα έχει αναλάβει ορισμένες δεσμεύσεις. Ενώ οι αυτοχθονιστές επιμένουν στα πράγματα (...) Γι' αυτούς δεν ενδιέφεραν οι αρχικές προθέσεις, αλλά το γεγονός ότι η επανάσταση εντοπίστηκε έτσι κι αλλιώς στον ελλαδικό χώρο, και

συνεπώς η ίδια η ύπαρξη του κράτους οφειλόταν στις υπηρεσίες των κατοίκων αυτού του χώρου. (...)

Έλλη Σκοπετέα, Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα, Αθήνα 1988, σ. 51 -52

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

Η αντιπαράθεση αυτοχθονιστών και ετεροχθονιστών στην
Εθνοσυνέλευση του 1843-1844

Ο Ιωάννης Μακρυγιάννης (πληρεξούσιος Αθηνών, αυτοχθονιστής) υποστήριξε τον αποκλεισμό των ετεροχθόνων από τις δημόσιες θέσεις: «Από τον πατριωτισμό μας εσαπίσαμεν το σπίτι μας. Μας φθάνει πλέον ο πατριωτισμός. [...] Αυτοί (οι ετερόχθονες) εκάθησαν τόσα χρόνια και έτρωγαν ψωμί και έφεραν την πατρίδα μας άνω κάτω. Ας καθίσωμεν τώρα και ημείς να φάγωμεν ψωμί».

Ο Ευστάθιος Σίμος (πληρεξούσιος Ηπειρωτών, ετεροχθονιστής):
«Έν μόνον ήτο βέβαιον, ότι ολίγον ή πολύ, μικρόν ή μέγα μέρος της από αίματα πλημμυρούσης [ελληνικής] γης ήθελεν μείνει ελεύθερον. Αυτό το μέρος έπρεπε να είναι η κοινή πατρίς όλων των επαναστησάντων Ελλήνων, όλων των κατοίκων των επαρχιών εκείνων όσοι εις τον πόλεμον ηγωνίσθησαν, εθυσιάσθησαν, έπαθον, κατεστράφησαν. [...]

Ι. Δημάκης, Η Πολιτειακή Μεταβολή του 1843 και το ζήτημα των Αυτοχθόνων και των Ετεροχθόνων

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ΄

Η της 3^{ης} Σεπτεμβρίου Εν Αθήναις Εθνική των Ελλήνων
Συνέλευσις
Ψηφίζει

Οτι εις τους μεταναστεύσαντας δίδεται το δικαίωμα του να έχωσιν εις την Βουλήν ιδιαίτερον Αντιπρόσωπον, οσάκις πραγματικώς συνοικισθέντες αποτελέσωσι δήμον, πόλιν ή επαρχίαν χωριστήν και παρουσιάσωσι πληθυσμόν ίσον με το ήμισυ του ελαχίστου όρου, τον οποίον ο περί εκλογής νόμος θέλει προσδιορίσει δια την εκλογήν ενός Βουλευτού.

Εν Αθήναις την 3^η Φεβρουαρίου 1844

Αι αγορεύσεις του Ελληνικού Κοινοβουλίου, σ. 99

ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας τα κείμενα που σας δίνονται και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε στις πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα μετά τη δεύτερη παραίτηση του Βενιζέλου το 1915 και να σχολιάσετε τις εκδηλώσεις βίας και φανατισμού που δημιούργησαν χάσμα ανάμεσα στις δύο παρατάξεις κατά την περίοδο του Εθνικού Διχασμού μέχρι και την απομάκρυνση του βασιλιά Κωνσταντίνου από την Ελλάδα το 1917.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Το κίνημα αυξάνει τα πολιτικά πάθη

Η έκρηξις του κινήματος και η ουσιαστική εγκατάστασις του κόμματος των Φιλελευθέρων εν Θεσσαλονίκη εδημιούργησαν την ελπίδα εις πολλούς ησύχους και καλούς Έλληνας, ότι η οξύτης των παθών τουλάχιστον θα εμετριάζετο. Απησχολημένοι αι δύο παρατάξεις εις τα ίδια αυτών έργα και κινούμεναι εντός διαφόρων γεωγραφικών ορίων, έλεγον οι καλοί αυτοί πολίται θα ελησμόνουν τας μεταξύ των αντιθέσεις.

Δυστυχώς δεν είχεν ούτως το πράγμα. Τα πάθη διαρκώς ηύξανον και το χάσμα μεταξύ αυτών εγένετο πάντοτε βαθύτερον. Η μία παράταξις, η βασιλική, τόσον δια του φιλικού της τύπου, όσον και δια των εκπροσώπων της επετίθετο βαναύσως όχι μόνον κατά του κινήματος, το οποίοον απεκάλει άθλιον και προδοτικόν, αλλά και κατά των συμμετασχόντων ή και προσωρούντων εις αυτό. Όλοι αυτοί οι Κουντουριώτηδες, οι Δαγκλήδες, οι Βενιζέλοι και τόσοι άλλοι πολίται πρώτης τάξεως ήσαν πουλημένοι στους Γάλλους και στους Άγγλους. Ανέφερον μάλιστα και τον αριθμόν των εκατομμυρίων με τα οποία εξηγοράσθησαν οι οργανώσαντες και οι ηγούμενοι οπωσδήποτε του κινήματος.

Αλλ' όλοι αυτοί δεν ήσαν μόνον πουλημένοι, ήσαν και λωποδύται, και καταχρασταί και κλέπται. Όποιος έφευγε για τη Θεσσαλονίκη έπαιρνε μαζί του και τα χρήματα του Δημοσίου. Δεν υπήρχεν ύβρις, δεν υπήρχε συκοφαντία που να μη εκσφενδονίζεται καθ' όλων αυτών των Ελλήνων, οι οποίοι όμως εις το κάτω της γραφής και τα γαλόνια των και την ζωήν των είχαν θέσει εις κίνδυνον.

Αλλά και η άλλη παράταξις, η βενιζελική δεν εσταύρωσε τα χέρια της. Ούτε ήκουεν αγογγύστως τας ύβρεις και τας συκοφαντίας. Εγνώριζε να τας ανταποδίδη. Είχε και αυτή οπαδούς πολλούς, είχε τύπον ιδικόν της. Αλλ' η παράταξις αύτη, και μόνη αύτη, είχεν επί πλέον και την προστασίαν των ξένων, της οποίας μάλιστα έκανε μεγαλυτέραν χρήσιν της πρεπούσης με ζημίαν σοβαράν της δημοτικότητός της.

Κ. Ζαβιτζιάνου, Αι αναμνήσεις του εκ της ιστορικής διαφωνίας Βασιλέως Κωνσταντίνου και Ελευθερίου Βενιζέλου όπως την έζησε (1914-1920), Α΄, σσ. 201-202

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕ Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.
ΥΒΡΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Τους ανθρώπους αυτούς, οίτινες είχαν δώσει δείγματα και του πατριωτισμού, αλλά και της ικανότητας και της αυτοθυσίας των, ηδύνατο να παρακολουθήσει τουλάχιστον αδιάφορον το κράτος των Αθηνών.

Αντί τούτου, δεν έμειναν ύβρις, συκοφαντία, ελεεινότης, η οποία να μη ελέχθη εις βάρος των. Ενώ εγνώριζαν κάλλιστα οι διευθύνοντες εν Αθήναις ότι ο αγών των Φιλελευθέρων ενισχύθη υλικώς μόνον και μόνον δι' ελληνικών εισφορών μέχρι της συγκροτήσεως του «κράτους της Θεσσαλονίκης», εγράφετο άνευ εντροπής ότι από του Βενιζέλου μέχρι του τελευταίου οπλίτου της «Αμύνης» οι κατά Βουλγάρων μαχόμενοι Έλληνες ήσαν «πουλημένοι» εις τους Άγγλους ή Γάλλους. Ο Στέφανος Δραγούμης ωνόμαζεν ενυπογράφως τον Βενιζέλον «υστερικών ερμαφρόδιτον». Πολιτευταί και αξιωματικοί βασιλόφρονες ώριζαν εις 1 ½ εκατομμύριον γαλλικών φράγκων το ποσόν, με το οποίον επωλήθη εις τους ξένους ο Παύλος Κουντουριώτης!! Αι οικογένειαι των επροπηλακίζοντο κατά τον πλέον άνανδρον τρόπον. Έλληνες αξιωματικοί, οι οποίοι μετά τινος μήνας εξηγόρασαν με το αίμα των την ελευθερίαν της Μακεδονίας, απεκαλούντο «καταχρασταί» ή «λωποδύται»! Όστις ανεχώρει εις Θεσσαλονίκην, το έπραττεν επειδή απήγγε μαζί του το δημόσιον ταμείον. Αν η ρυπαρά αυτή ύβρις δεν ήτο πρόχειρος, τότε κατηγορείτο δι' άλλο ακατονόμαστον έγκλημα.

Γ. Βεντήρη, Η Ελλάς το 1910-1920, τ. Β΄, εκδ. Ίκαρος, σ.218.

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

- 1.. Στο εξώφυλλο του τετραδίου να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση, και μόνο για πίνακες, διαγράμματα κλπ.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**